

**Rekonstrukcija
Ženski Fond**

2022.
**godišnji
izveštaj**

2022. godina u akciji!

Godina za nama ostaje ubeležena kao još jedan eksponat permanentnih globalnih i lokalnih kriza, ali i raznorodnih odgovora i borbi aktivistkinja i aktivista feminističkog i drugih povezanih progresivnih pokreta.

Rešile smo da od ove godine budemo kreativnije u deljenju priča sa terena, priča koje dolaze od partnerskih organizacija*, te objedinimo iskustva koja su podelile sa nama u zasebnom izveštaju.

Zašto?

Znanja koja i same upijamo, kroz svakodnevnu komunikaciju sa grupama, kroz terenske posete, jesu pokretačka znanja koja treba da su dostupna što većem broju ljudi. To su priče o efikasnoj direktnoj podršci, solidarnosti, feminističkoj etici brige, hrabrim istupima protiv sistemske represije, to su antikapitalistički krici, alternative, inspiracija.

Dalje, u jeku kriza, bitnije je nego ikada da znamo šta saborkinje i saborci u drugim delovima zemlje rade. Ukoliko vas izveštaj inspiriše da se povežete ili makar identifikujete sa nekim od njegovih delova i ljudima u njemu – juhu, uspele smo još nešto!

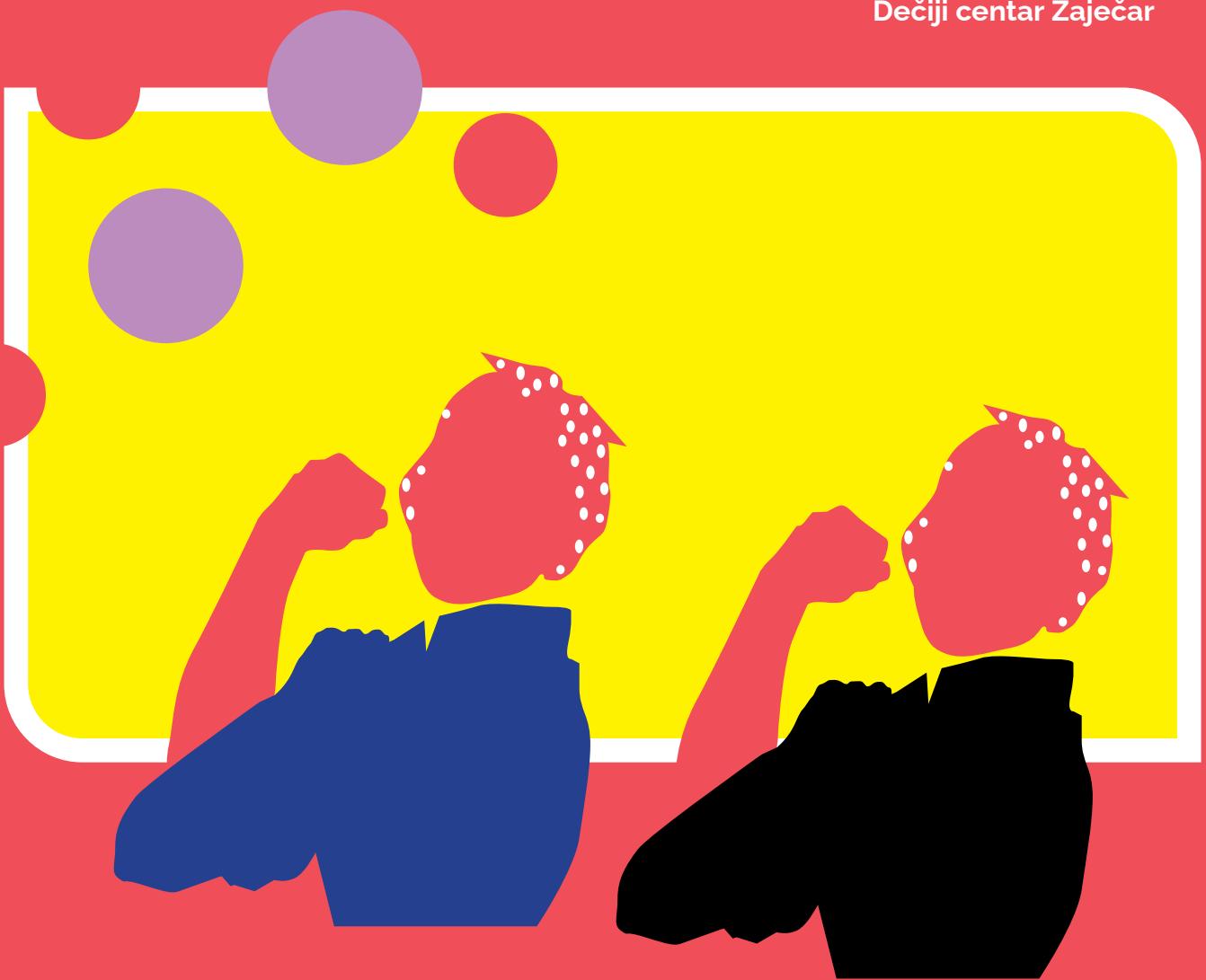
Napokon – čuvamo znanje zajedno. Dok se progresivna znanja brišu iz sistema i preživljavaju na marginama, dajemo sve od sebe da znanja o akcijama, dostignućima, pa i problemima, opstanu. I to nije lako. Svakodnevna borba ostavlja malo do nimalo vremena za rekapituliranje, a ispuštanje sopstvenih znanja kroz prste vodi nas do ponavljanja praksi koje nisu nužno najbolje. Hajde da pokušamo da ne krećemo stalno od nule!

Pred vama su šarolike putanje kojima su naše partnerske organizacije trčale, mislile, delile i radile!

*Pod partnerskim organizacijama, verovatno vam je poznato, podrazumevamo kolektive koje podržavamo kroz svoje programe. Na mnogo načina, pa i jezički, trudimo se da eliminišemo hijerarhijske odnose i nezdrave dinamike moći, tako da su za nas grupe sa kojima sarađujemo pre svega partnerske organizacije.

Dečiji centar Zaječar

BROJKE

(IZDRŽITE!)

Iako smo i same naklonjenije diskusiji nego brojanju, neke brojke su nam dragocene – radi transparentnosti, radi slike o tome gde smo i kako raspoređene, a gde treba da rastemo...

Kako je novac raspoređen?

Ukupno dodeljenih grantova: 75 (44 123 427 RSD)

**GENERALNA PODRŠKA:
14 GRANTOVA**

**DODELJENA SUMA
26.474.649 RSD**

**URGENTNI GRANTOVI:
11 GRANTOVA**

**DODELJENA SUMA
1.534.003 RSD**

**SPECIJALNI FOKUS:
43 GRANTA**

**DODELJENA SUMA
15.526.775 RSD**

**PROGRAM STIPENDIJA
ŽARANA PAPIĆ:
7 STIPENDIJA**

**DODELJENA SUMA
858.000 RSD**

Šta ovo znači za partnerske organizacije?

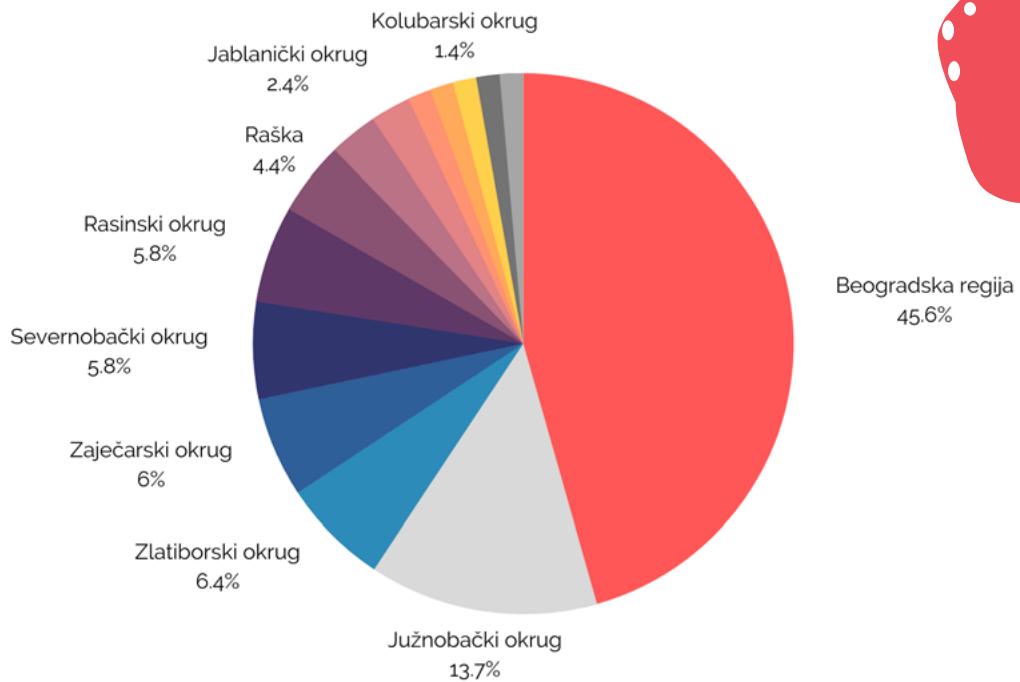
Tokom 2021. godine povećale smo, a tokom 2022. godine održale budžete dostupne za aktivnosti saborkinja, predupređujući posledice inflacije koliko je god to moguće i trudeći se da ih podržimo u neometanom funkcionisanju.

Kakva nam je mapa?

Procenat partnerskih organizacija iz Beograda: 45,6 %

Procenat partnerskih organizacija iz drugih mesta: 54,4 %

Procenat partnerskih organizacija po okruzima:

A gde su sva ostala mesta?

Tradicionalno, centri feminističkog delovanja ujedno su i veći geografski centri (sa malim odstupanjima). Podrška decentralizovanosti pokreta jeste naša dugoročna strategija, zbog čega, kada smo god u mogućnosti, ostvarujemo saradnje u mestima koja se tek probijaju na feminističkoj mapi. Uz saradnju sa partnerkama iz Ćićevca, Brodareva, Valjeva, Aleksinca, posebno nam je drago što smo sada za nijansu prisutnije na istoku zemlje, gde je već neko vreme teško naći saveznice usled sistematskog sabotiranja progresivnih organizacija. Drago nam je i da su naše partnerske organizacije mobilne, pa njihova podrška dospeva do Divljana, Dimitrovgrada, Žitkovca, ali i do regiona – Sarajeva, Pule, Tirane. Nastavljamo da tragamo za borbenim saradnicama u svim regionima, pa se nadamo da će ovaj grafikon biti raznovrsniji i proporcionalniji u sledećem izveštaju!

Registrani i neregistrovani kolektivi

Procenat registrovanih partnerskih organizacija: 79,5%

Procenat neformalnih partnerskih organizacija: 20,5%

Neregistrovani kolektivi?

Politička nam je odluka da već godinama podržavamo neregistrovane kolektive, dajući prednost njihovom radu, sadržaju i artikulaciji u odnosu na njihovu formu. Primećujemo blagi porast neformalnih, odnosno neregistrovanih kolektiva koji apliciraju kod nas.

Dobrodošle, nove drugarice!

Procenat organizacija sa kojima smo prvi put saradivale: 23,5%

Je l' to malo ili mnogo?

Mi smo zadovoljne! Opet, primećujemo blagi porast u broju kolektiva sa kojima smo prvi put saradivale tek u 2022. godini. Ovo daje nadu za nove i raznovrsne inicijative, pokreću se akcije gde možda nisu očekivane, rastu novi krugovi solidarnosti.

Klub finih zanata

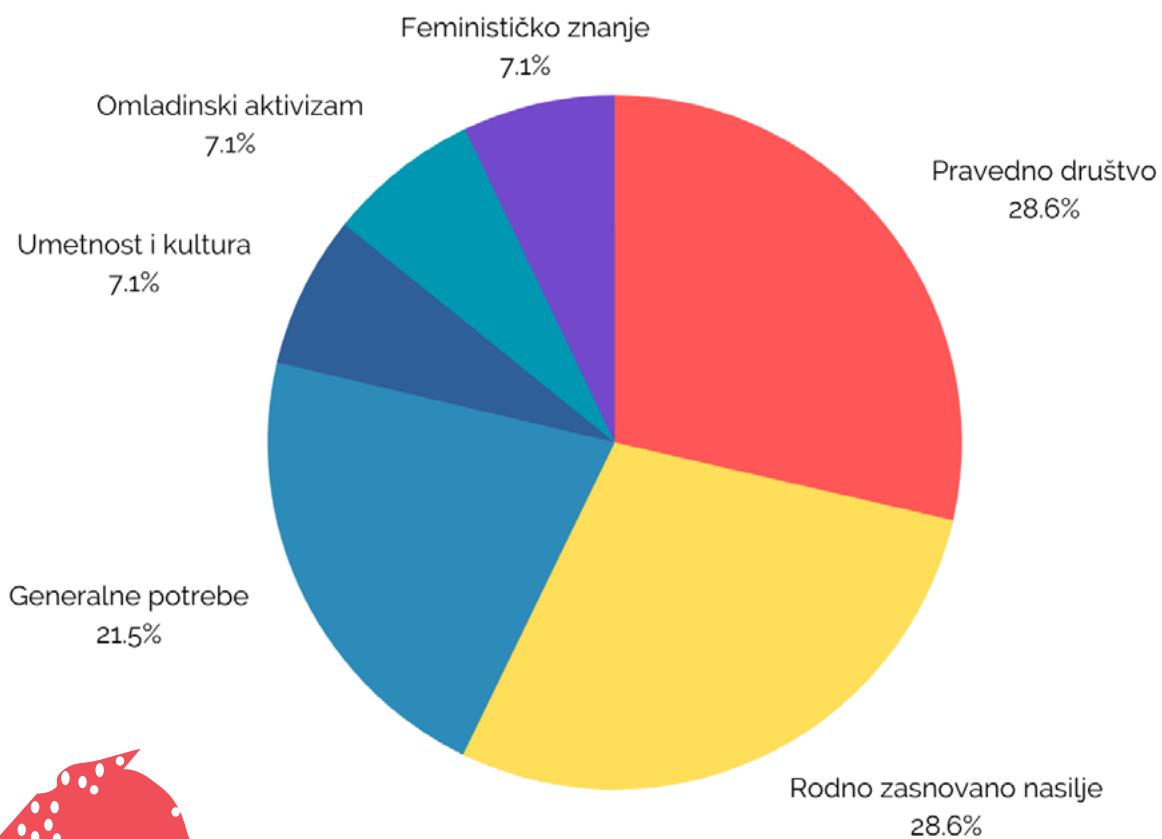

Program po program!

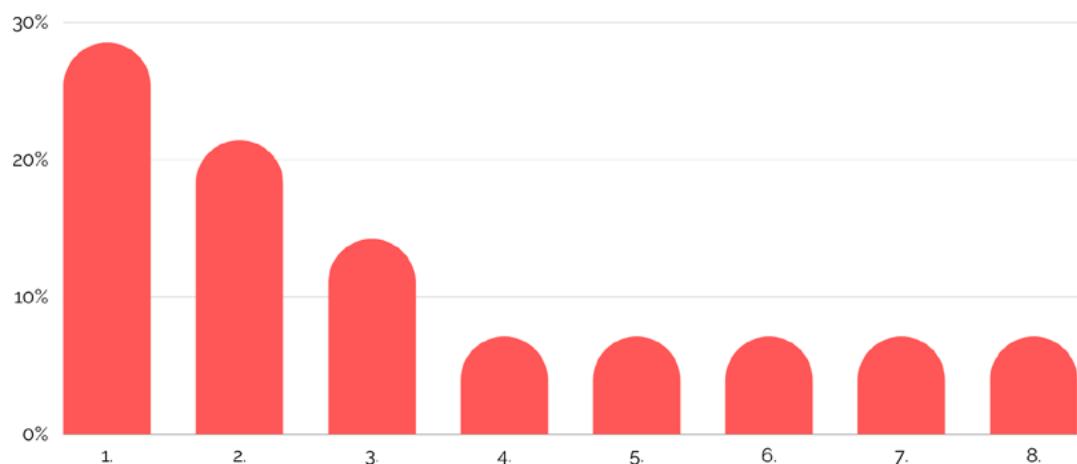
Proteklih godina nismo drastično menjale svoje programe, jer, srećom ili nesrećom, pokazali su se adekvatnim za raznovrsne krize koje su nas snašle kao društvo. Strateške promene pravimo u okviru programa – uvodimo nove partnerske organizacije u Generalnu podršku kada možemo, intenziviramo pred-podršku za prijave za program Specijalni fokus, proaktivivne smo kada je reč o programu Urgentnih grantova i ponekad se javimo kolektivima i pre nego što se oni nama jave, a stipendije sada gotovo sasvim finansiramo iz individualnih donacija. Da krenemo redom!

Generalna podrška

Kroz ovaj program podržavamo dugogodišnje saradnice fleksibilnim sredstvima za najrazličitije potrebe – od „hladnog pogona“ preko programskih troškova, preko potreba za kolektivnu brigu do premošćavanja perioda između grantova drugih donatora. Dominantne teme među grupama podržanim kroz ovaj program su sledeće:

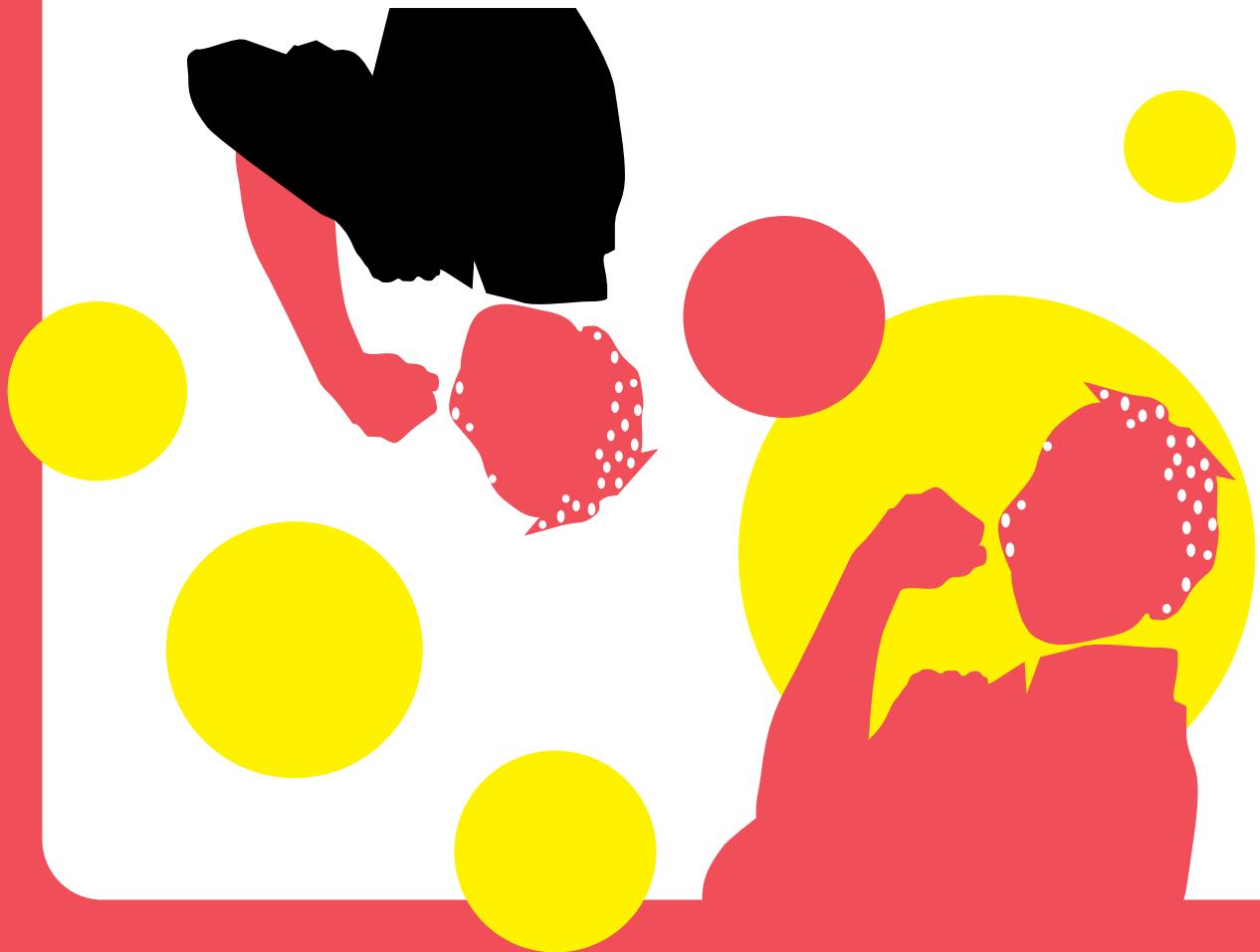
...A uži tematski prioriteti koji nešto više govore i o pristupu partnerskih organizacija slede:

- 1. Psihosocijalna/pravna podrška
- 2. Generalni rad
- 3. Pristup uslugama i brizi
- 4. Edukacija devojčica

- 5. Diseminacija feminističkog znanja
- 6. Životna sredina
- 7. Radna prava
- 8. Antimilitarizam

Ipak, o specifičnosti rada grupa najbolje govore same grupe, pa listajte dalje!

Program GP:

Iskustva, dostignuća, problemi, nade...

Uspele smo da u periodu od mesec dana prikupimo dovoljno sredstava za 20 stipendija za Super devojčice, kao i da obezbedimo nematerijalnu podršku za prošlogodišnje stipendistkinje u vidu edukativno-rekreativnog Kampa. Uspešno smo organizovale još jednu Feminističku prolećnu školu u Prištini i Vrnjačkoj Banji u saradnji sa organizacijom Artpolis, organizovale smo kamp za stipendistkinje pod nazivom "Kamp za Super devojčice", radionice psihološke podrške, online radionice digitalne bezbednosti, i ostale planirane aktivnosti.

– Alternativni centar za devojke, Kruševac

Prilikom održavanja modula "Uvek o posledicama, nikad o uzrocima!?" – Feminizam i levica – o rodno zasnovanom nasilju", bile smo prinuđene da promenimo prvobitno najavljenu lokaciju održavanja usled pretnji koje smo dobijale putem društvenih mreža od strane desničara.

– Centar za ženske studije, Beograd

U toku godine organizovali smo 54.218,5 sati usluge personalne asistencije za 17 osoba sa invaliditetom, od kojih su 14 iz Novog Sada, za 13 žena i 4 muškarca, od kojih su 4 korisnice mlađe od 30 godina i 4 starije od 60. – **Centar Živeti uspravno, Novi Sad**

Da bismo osporili i borili se protiv antirodnog i antifeminističkog diskursa koji je rasprostranjen u društvu i medijima, radili smo na kreiranju narativa o važnosti i istoriji feminističke akcije i važnosti unapređenja ženskih prava za dobrobit društva u celini. Da bismo postigli ovaj cilj, nastavili smo da koristimo svaku priliku da se zalažemo i promovišemo feminističke politike u medijima i podstaknemo druge žene da se zalažu za ženska prava u javnom i medijskom prostoru, ali i lokalnim i mikro zajednicama. – **BeFem, Beograd**

U izveštajnom periodu snimile smo kratak dokumentarni film „Ja jesam“, koji je nastao sa ciljem da pozovemo, ohrabrimo i motivišemo Rome i Romkinje da se izjasne o svojoj nacionalnosti na Popisu stanovništva 2022. godine. – **Romski centar za žene i decu Daje, Beograd**

Da podsetimo, Internet podstranica Regionalne mreže novinarki je posvećena temi seksualnog nasilja i namenjena je novinarkama i novinarima koji čitaju i razumeju jezik u Regionu (zemlje bivše Jugoslavije) i studentkinjama i studentima novinarstva. (...) U gotovo svim zemljama tokom 2022. bio je otežan rad novinarki zbog pritiska aktualnih vlasti. Donekle, nešto bolju situaciju saopštavaju članice iz Slovenije, nakon pozitivnih rezultata poslednjih izbora. Generalno, ovo stanje utiče na mogućnost novinarki da otvaraju temu seksualnog nasilja, jer ona nije prioritet medijskim kućama ni urednicima. Zbog toga, i ove godine praćenje teme seksualnog nasilja nije postiglo ni kontinuitet ni rast, u uslovima kada se radi o godini nastavljanja napora aktivističkih ženskih inicijativa koje su se povezivale regionalno, i godini prijavljivanja i sudskog procesuiranja slučajeva kod kojih se u svojstvu optuženih pojavljuju poznate ličnosti. – Incest trauma centar, Beograd

Kao ekspertkinje za zaštitu žena sa invaliditetom od diskriminacije i rodno zasnovanog nasilja, predstavnice IZ KRUGA VOJVODINA učestvovali su u radnim grupama za izradu strateških dokumenata (Lokalni akcioni plan za prevenciju i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici u gradu Novom Sadu za period 2023-2025; Pokrajinski program zaštite žena od porodičnog i partnerskog nasilja i drugih oblika rodno zasnovanog nasilja za period 2022-2026) i u procesu monitoringa sprovođenja preporuka CEDAW Komiteta (posebno preporuka br. 44 Uklanjanje višestrukih i međusobno povezanih oblika diskriminacije koje doživljavaju ranjive grupe žena, uz obezbeđivanje njihovog ekonomskog osnaživanja) i aktivno se zalagale da perspektiva žena sa invaliditetom bude ugrađena u ove strateške dokumente i izveštaj.

– Iz kruga – Vojvodina, Novi Sad

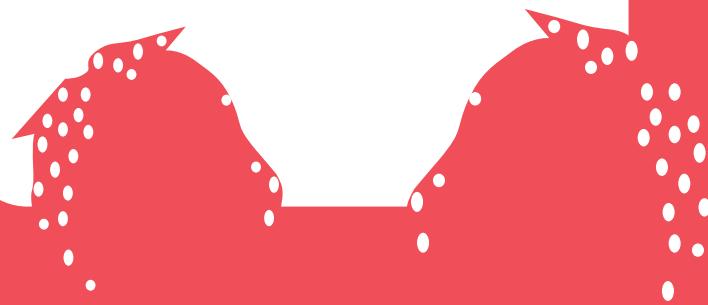
Na sreću, i ove godine imamo članicu tima koja je redovno mogla da pruža iskustvenu podršku u bolnici, jer neke zabrane ulaska 'trećih lica' nisu prestale da važe. Ali nam je cilj da u iskustvenu podršku uvek idu dve članice tima jer je to optimalna mera u kvalitetu rada. Dežurstva smo sada uspostavile gotovo tokom cele godine, osim za Novu godinu, Božić, Uskrs, kada su to praznici i dve sedmice leti. – Savetovalište za žene sa invaliditetom obolele od raka dojke Jefimija, Užice

Zemljana arhitektura postala je bitna tema, pogotovo od početka pandemije. Ljudi su je postali mnogo, mnogo svesniji. Na onlajn kursu koji Dragana drži svake godine i na kom, obično ima 10-15 učesnika, 2022. ih je bilo 65, tako da je promena neverovatna. Takođe, neke od učesnica treninga koje ste prethodno podržale (iz Niša i Vranja) organizovale su se i оформile udruženje "Blatologija", koje promoviše zemljanoj arhitekturi i na jugu Srbije, što nam je posebno drago.

– Klub finih zanata, Mošorin

Unapredeno je znanje mladih završnih godina srednjih stručnih škola sa kojima smo radile edukativne radionice, sekundarno povećana je informisanost njihovih vršnjaka, kao i određenog dela nastavnog osoblja. Ostvarena je dobra saradnja sa školama u kojima smo održavale radionice. Neke od njih biće nam podrška u procesu javnog zagovaranja planiranog za naredni period.

– ROZA Udruženje za radna prava žena, Zrenjanin

Zajedno dajmo pedalu raku

Nakon poslednje tri pandemiske godine koje su bile izazovne za celu zajednicu, ovogodišnji festival obeležilo je vraćanje publike u bioskopske sale i prateće programa u punom kapacitetu. Na osnovu broja prodatih i podeljenih karata, ukupan broj posetilaca 18. izdanja Festivala Slobodna zona iznosio je 20.000 posetilaca što je za 40% veći broj posetilaca u odnosu na prošlu pandemisku godinu.

– **Slobodna zona, Beograd**

Ono što vidimo kao problematično da i nakon 7 godina od ratifikacije Konvencije (2014. godine) Srbija nema definisani strategiji za borbu protiv rodno zasnovanog nasilja niti izdvaja dovoljno sredstava za implementaciju programa zaštite i podrške koji bi bili dugoročno realizovane a ne projektno organizovani.

– **SOS Ženski centar, Novi Sad**

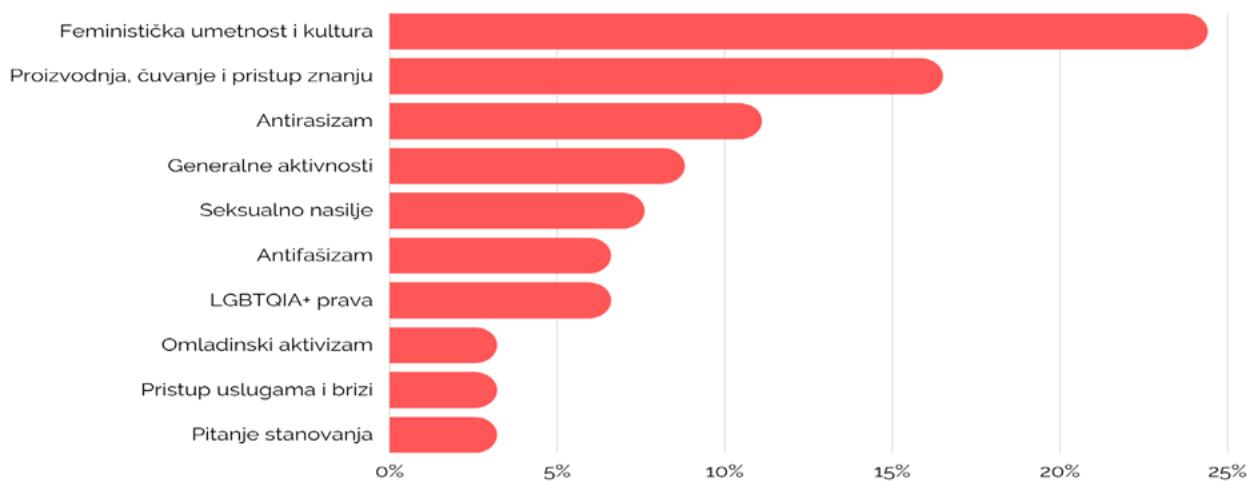
Kada obilazimo centre za migrante ponekad moramo da pišemo mejlove da bi nam odobrio Komesarijat za migrante i oni nam uvek odobre, ponekad mi samoinicijativno odemo u neki od njih. Žene koje borave u centrima za migrante ne žele da govore o svom iskustvu i svom životu u centru za migrante zato što se boje upošljenika/ca. – **SOS Vlasotince**

Na terenu: proces verifikacije žrtava ratnog zločina silovanja - Silovane žene su počele da apliciraju. Teško je ubediti žene da apliciraju. Izgleda da taj verifikacioni proces tera žene da ne apliciraju. One treba da odu kod jedne od četiri verifikovane organizacije: Centar za rehabilitaciju protiv torture, Medika Đakova, Medika Kosova i Centar za pomoć ženama. Jedna je u Prištini, druga je u Glogovcu, gde se najviše odvijao rat, i dve su u Đakovici koje pokrívaju taj Metohijski deo gde je bio žestok rat. Psihološkinje rade sa ženama, uzimaju podatke, prave izveštaje. Te organizacije podnose aplikacije komisiji. A žena može sama da ide u komisiju. Žene su suočavaju sa ponižavajućim tretmanom unutar komisije. Komisija se drži toga da je ona stručno administrativno telo. Kada žene dobiju reparaciju, a to je u stvari socijalna pomoć, žene su kodirane, one nemaju imena. – **Žene u crnom, Beograd**

Programom Specijalni fokus podržavamo organizacije koje kroz feminističku prizmu adresiraju nacionalizam, militarizam, rasizam, fašizam, kao i druge uvezane probleme, osvrćući se na prošlost, uvažavajući sadašnjost i doprinoseći, nadamo se, vodljivoj budućnosti. Zahvaljujući otvorenom, neograničavajućem tipu konkursa, kroz SF smo imale zadovoljstvo da saradujemo sa kolektivima koji vrše kontekstualne intervencije i pružaju otpor mračnim delovima svakodnevice na vrlo različite načine.

Naše partnerske organizacije uglavnom polaze od toga da nijedan društveni problem ne nastaje sam od sebe i ne ostaje usamljen. Ipak, zarad boljeg razumevanja koji su to primarni i preferirani načini borbe, počele smo bliže da se bavimo time što je dominantno u radu partnerskih organizacija. Ono što im je zajedničko kao baza je da deluju po feminističkim principima, a ovo su uži tematski prioriteti u 45 aktivnosti podržanih 2022. godine.

Feministička kultura i umetnost

I dalje umetnice/ke svrstavamo u strateški važne partnerke/e i još dugo ćemo, jer umetnice/i sa kojima saradujemo imaju gromoglasne izraze, maštu koja preispituje stvarnost i snažne političke poruke, potkovane antinacionalizmom, antimilitarizmom i antirasizmom...

Ove godine podržale smo **AKC „Heroj Marićić“ iz Kraljeva** u realizaciji filma „**Kuhinje, ratovi**“, dokumentarca koji hvata fragmente života stanovnica romskog naselja u Aerodromskoj ulici, takođe u Kraljevu, svakodnevnicu žena različitih godina i partnerskog statusa, uključujući i one koje su pobile sve kuhinjske stereotipe. Spremite se, uskoro će i knjiga kojom će film biti dopunjeno! Još dokumentarnog materijala ove godine snimilo je udruženje **Free Media iz Novog Pazara**, tematizujući sećanje žena iz Sandžaka na ratove devedesetih – beleška koja je dugo bila ispod radara.

I pozorište živi, kroz aktuelne teme ili reaktualizaciju večitih tema. Pozorišni poduhvati **Najteža uloga (ApsArt)** i **Nisam prijavila (Dečiji centar Zaječar)** suočavaju publiku sa seksualnim nasiljem – prva u kontekstu profesionalnih pozorišnih krugova i radnih mesta uopšte, a druga u kontekstu talasa #NisamPrijavila, gde žene širom regiona dele svoja iskustva. Drugu predstavu igraju devojke, adolescentkinje, i shodno regionalnom karakteru onoga što ih je navelo da osmisle predstavu, uspele su i da dopru do regionalnih scena – u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i na Kosovu, pored Srbije. Pozivi za nova gostovanja konstantno pristižu, tako da ih možda uskoro možete očekivati i u svom kraju!

Podržale smo dalje potrage za scenama, doduše u Srbiji (Leskovcu, Zrenjaninu, Smederevu i Kragujevcu), gde će se na

kratko prošetati predstava **Marija Ručara** u izvođenju **Hleb Teatra iz Beograda**, povući paralele u položaju radnika i radnika pre stotinak godina i danas, a onda ostaviti publiku u tišini i zapitanosti. Dok Hleb teatar deluje decenijama, mladi autorski tim **LED Arta iz Novog Sada** tek počinje da obećava društveno-scenska preispitivanja, a 2022. to su učinile/i predstavom **Na unutrašnjem moru**, tematizujući (anti)fašizam kroz vreme.

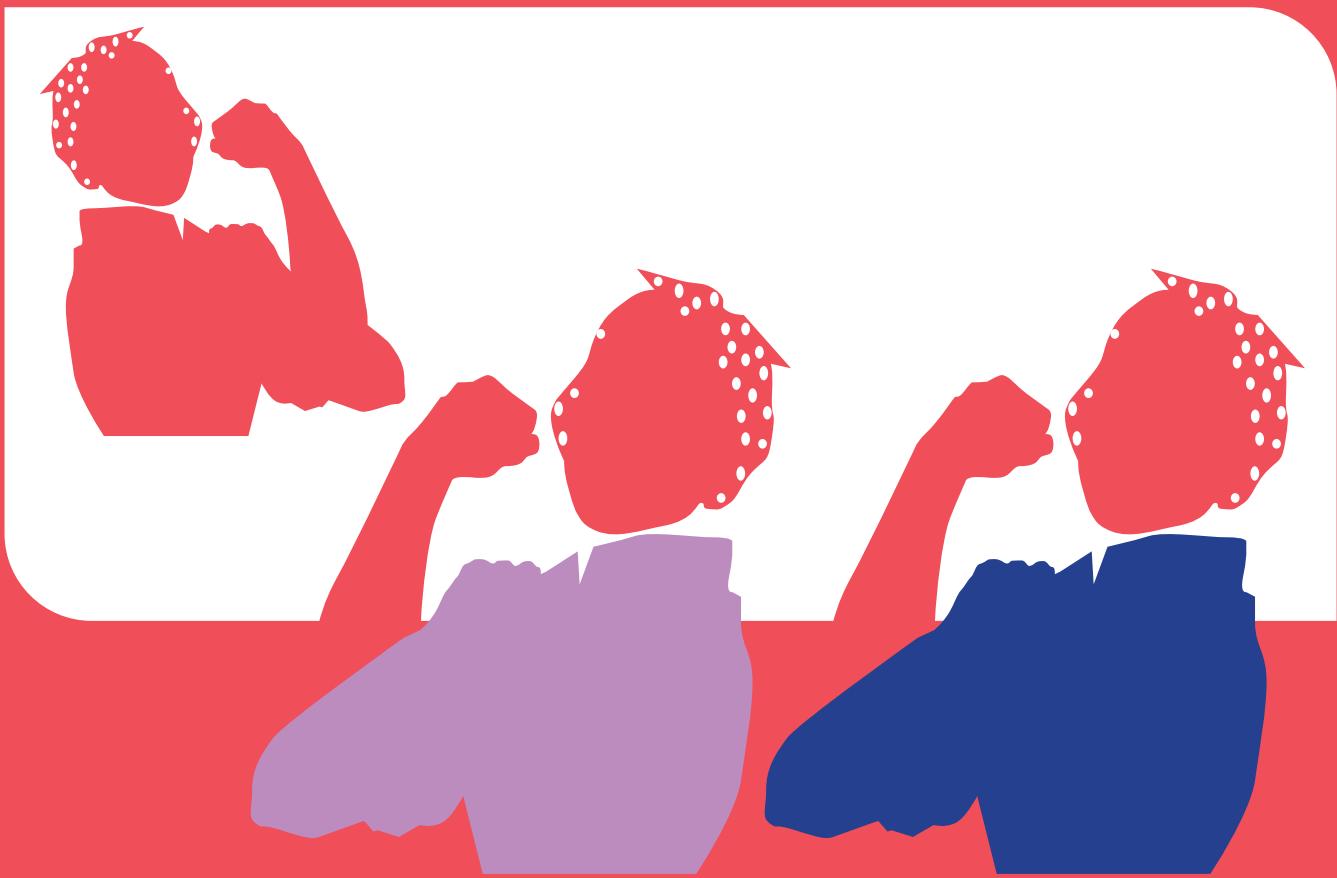
Van klasičnog pozorišta, podržale smo neformalni kolektiv **exmov / exploring movement** / u rekontekstualizaciji života i rada Mage Magazinović kroz projekat **Slobodan let**. Performans, izložba, transmedijski projekat, ovo je sve po malo, a ponajviše složeno posmatranje jedne složene figure i svetionika na mnoge načine. Kako ulice smatramo važnim segmentom borbi, podržale smo i kolektiv **Govornici u boji** da preuredi svoj **Obrenovac** sećanjem na partizanke kroz murale.

Podržale smo i dve sasvim različite, jednakо interesantne izložbe. **Artikulacije** kolektiva **UG Likovni centar iz Pančeva** putovale su u Suboticu gde su šire konceptualizovali razumevanje fenomena afere. **Kulturni front iz Beograda** je pak oživeo duboko intimne osećaje i društvenu kontekstualizaciju teme suicida.

Na kraju, nismo bežale ni od podrške umetničkom organizovanju i borbi za radna prava, te smo podržale **ULUS** u osmišljavanju novih modela organizovanja i rada. A na kraju, ne bežimo ni od podrške kritici, pogotovo zanemarenoj literarnoj kritici fokusiranoj na jednako zanemarene savremene autorke i autore iz regiona. Tako je projekat **KundK** koji sprovodi **Radnička komuna Links** jedna od najdužih saradnji koje imamo.

ApsArt

Proizvodnja, čuvanje i pristup znanju

Godinu 2022. obeležili su napadi na znanja koja se tiču seksualnosti i roda, i tako će i naredne generacije ostati uskraćene za sistemski dostupne lekcije ključne za svoj razvoj. Sa druge strane, tu su repatrijarhalizacija i retradicionalizacija obrazovnog sistema. Nema izgovora da ne podržimo svaku smislenu trunku progresivnog znanja.

Novosadska novinarska škola pružila nam je u izbornoj 2022. godini direktno i pravovremeno sistematizovano znanje o aktuelnim političkim narativima sa akcentom na **nacionalizam, ksenofobiju, militarizam i mizoginiju u političkim kampanjama**. Kolektiv **Talas – TIRV** iz **Beograda** fokusirao se na drugačije praktična i optimističnija znanja mapirajući prijateljski nastojene javne prostore prema trans, interseks i rodno-varijantnim osobama. Neka živa znanja su van knjiga, prelamaju se kroz prakse protesta, prenošenja sa osobe na osobu, i tako su i **Bubnjarke sa ulice** organizovale radionice za prenošenje dosadašnjeg znanja i formiranje nove ekipe bubnjarki. Znanje je primenjeno pre svega na **Osmomartovskom protestu**, kome smo takođe rado doprinele podrškom kroz Specijalni fokus.

Bilo je i dosta alternativnih predavačkih inicijativa, radioničarskog rada i generacijskog i/ili vršnjačkog prenošenja znanja – užasno važno za održavanje kontinuiteta aktivističkih borbi. **Okular iz Ćićevca** organizovao je malu feminističku školu i ohrabrio polaznice da se nadalje angažuju bilo u okviru Okulara ili u samostalnim akcijama. **Centar za politike emancipacije iz Beograda** okupio je međunarodni krug predavačica i predavača, te polaznica

i polaznika radi razgovora o ukrštanju mira i ekomske pravde, te praktičnih implikacija organizovanja oko ovih tema. Novonastali kraljevački kolektiv **Femina educa** zašao je u školske klupe i otvarao feministička pitanja kroz umetnost. Kolektiv nastavlja da radi u seoskim školama i širi svoje delovanje na umetničku produkciju sa edukativnim elementima. Udruženje **Ženske studije i istraživanja, podružnica u Subotici**, izvelo je čak dva ciklusa ženskih studija (hibridno – uživo i onlajn), premoščavajući 25 godina otkako su se iste vrste studija organizovale u ovom gradu. Tokom ovog visokoškolskog alternativnog programa posebna pažnja posvećena je lokalnim znamenitim ženama iz Subotice i iz gradova iz kojih su polaznice, dok je politički akcenat stavljen na žensko antifašističko delovanje.

Obradovala nas je i saradnja na očuvanju važnih znanja iz prošlosti – **Konsultacije za lezbejke** iz Beograda okrenule su se dokumentovanju značaja rada svojih prethodnica, ključnih aktivistkinja lezbejskog prokreta na našim prostorima. Neformalni kolektiv **Bečkerek 1991**, arhivirao je i analizirao sada već skrajnut i zaboravljen nezavisni list **Bečkerek**, koji je početkom rata bio bio među retkim antiratno orijentisanim.

Genero – časopis za feminističku teoriju i studije kulture je 2022. godine obeležio 20 godina rada posebnim tematom posvećenom nasilju nad ženama. Kao strateški važan u konstelaciji borbe protiv marginalizacije feminističkog znanja, **Genero** nam se u 2023. godini pridružuje u krugu Generalne podrške.

Antinacionalizam, antimilitarizam, antirasizam, antifašizam

Kao što smo spomenule, ove vrednosti upisane su direktno i indirektno u rad naših saborkinja, predstavljaju pogon za njihovo delovanje i naći ćete ih ponekad u delićima njihovog rada, a ponekad u samom središtu.

Među onima koje ove teme stavljuju u središte ističemo najpre jedan odjek ruske invazije na Ukrajinu. U saradnji sa **Ženama u crnom**, podržale smo kolektiv antiratnih aktivistkinja i aktivista izbeglih iz Rusije, koje/i su kroz projekat **Glasovi neposlušnosti** analizirali/e brutalnost kremaljskog režima, mitologizovanu sliku Rusije, ali pre svega antiratni feministički pokret u Rusiji.

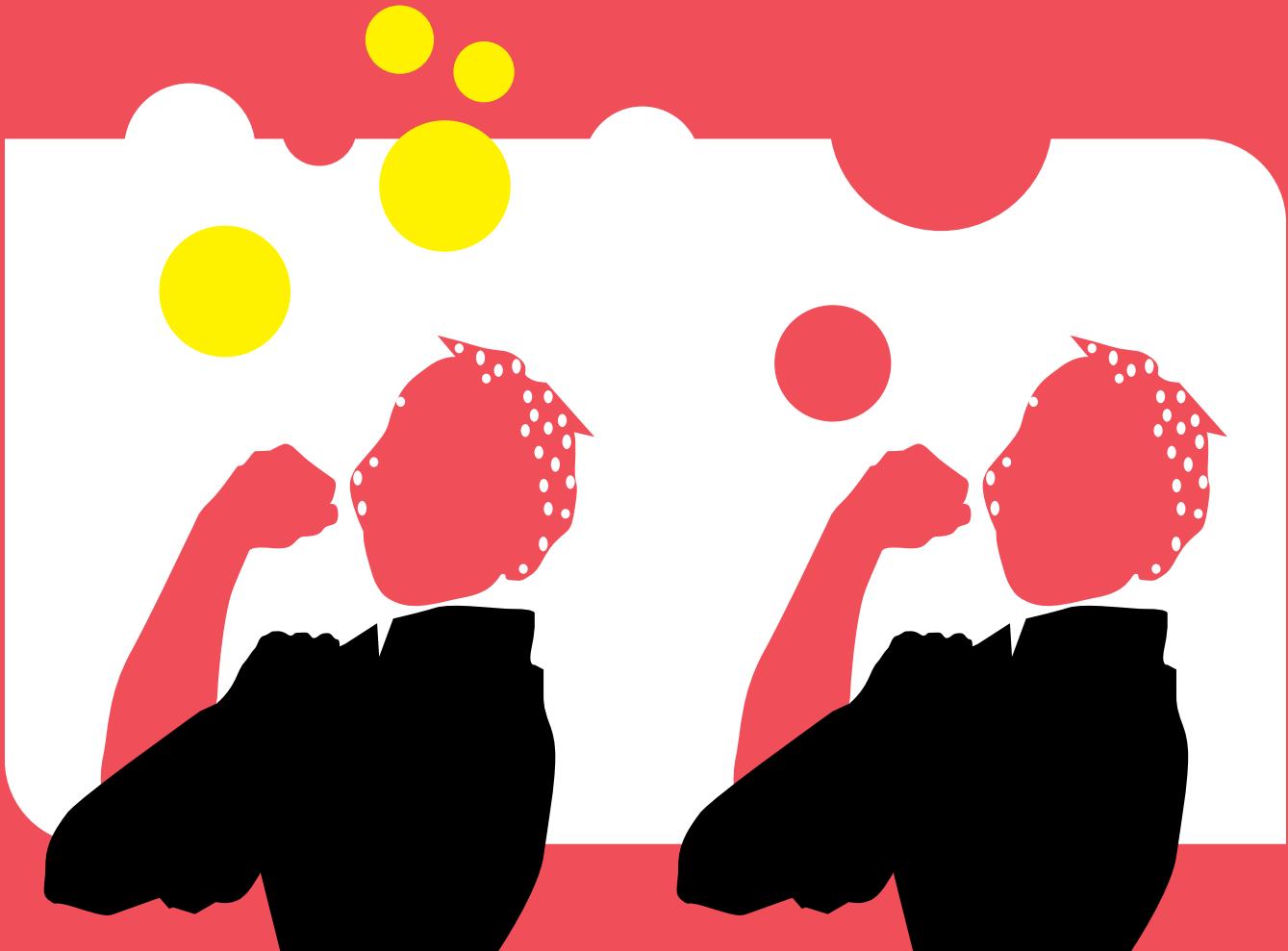
Direktnu antifašističku edukaciju sprovodio je i **portal Magločistač iz Subotice**, na osnovu knjige **dr Margarete Bašaragin „Antifašistkinje subotice“**. Video i tekstualni materijali na osnovu knjige dosegli su širu i mlađu publiku u pitkijem obliku, takođe mnoge od njih navodeći da se dalje upuste u istraživanje lokalne ženske antifašističke istorije. Posebno je dragoceno što su ovi materijali dospeli i do dece školskog uzrasta.

Volonterski centar Vojvodine ugostio je brojne sagovornice i sagovornike u potkastu **Rat i mi(r)**, fokusirajući se kako na aktuelni militarizam, nacionalizam i druge ratne pogone, tako i na skoriju lokalnu ratnu istoriju.

Antirasističke aktivnosti takođe su utkane u brojne akcije iz Specijalnog fokusa. Izdvajamo **Udruženje Bibija**, čiji smo generalni rad podržale i tako doprinele njihovom zagovaračkom radu za bolji položaj Romkinja, koji je obuhvatio i saradnju sa institucijama, kao i **Udruženje Romkinja Nada iz Aleksinca**, koje je ove godine nastavilo sa praksom edukacije romske dece i roditelja na temu prisilnih/maloletničkih brakova, zaokružujući rad sa jednom generacijom i opremajući je potrebnim znanjima za to da polaznice dalje edukuju svoje vršnjakinje i mlađe devojke.

... **I to je tek delić svega!** Nisu izostale ni aktivnosti za borbu za radna prava žena, aktivnosti podrške LGBTQIA+ zajednici, direktna podrška ženama sa invaliditetom... **O nekim podržanim inicijativama kroz program Specijalni fokus čitajte na našem sajtu u rubrici Fokus na fokus!**

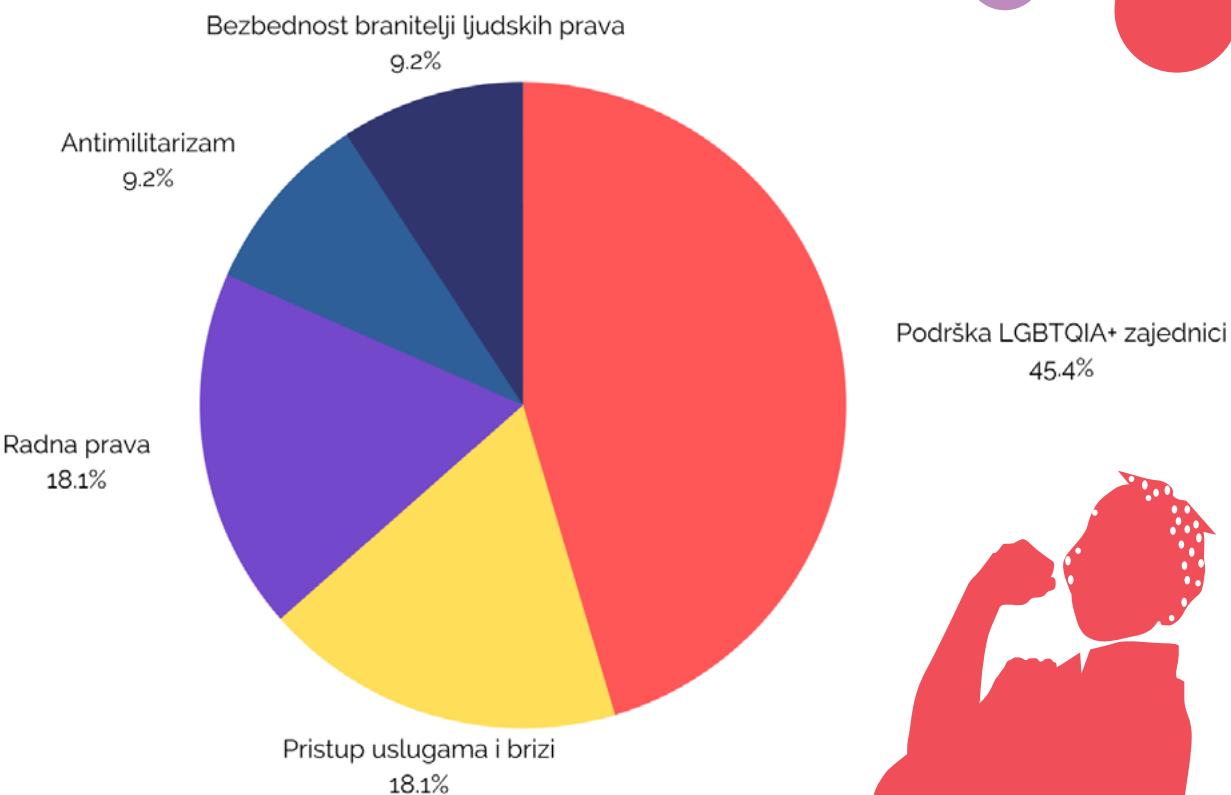

Žene u crnom

Program Urgentnih grantova

Kad je stiska, kada aktivistkinje i kolektivi doživljavaju kršenja ljudskih prava, opasnosti, pretnje, nepredviđene okolnosti koje utiču na ključne aspekte njihovog rada – ne paničimo. Tu smo sa programom Urgentnih grantova.

Tematski, Urgentni grantovi su ovako izgledali 2022. godine:

Nimalo čudno, podrška LGBTQIA+ zajednici ove godine bila je prilično istaknuta s obzirom na nedaće, pritiske i opasnosti sa kojima se zajednica, a pogotovo njeni marginalizovani delovi, suočila neposredno pred Europrajd. Pomno prateći situaciju, pune medije negativnih narativa prema zajednici, ali i prateći samoidentifikovane potrebe zajednice, ovog puta nismo čekale da se grupe javе same već smo proaktivno delovale i podsetile ih na opciju Urgentnih grantova, stojeći im na raspolaganju za najakutnije potrebe.

Stipendije „Žarana Papić“

Kontinuirano podržavajući devojke i žene u sticanju i deljenju znanja, pogotovo u oblastima koje snaže njihovo aktivističko i akademsko feminističko delovanje, u proteklih par godina smo ponosne što u podršci nismo same – oslanjamо se na individualne donatorke i donatore koje/i prepoznaju važnost progresivnog obrazovanja i uz njihov doprinos u najvećoj meri, nezavisno od velikih fondacija, nastavljamo sa ovim vidom podrške.

Kao i svake godine, dodelile smo stipendije za master Studije roda na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Beogradu, ovoga puta trima stipendistkinjama.

Jedna stipendija dodeljena je za doktorske studije u oblasti književnosti sa fokusom na žensku književnost postjugoslovenskog prostora. Jedna stipendija dodeljena je za master studije na Univerzitetu umetnosti, dok su preostale dve stipendije dodeljene za psihoterapeutske edukacije.

Podsećamo vas da i vi možete podržavati žensko obrazovanje dok ono ne bude sistemski svima dostupno – pratite naše kampanje i uključite se u skladu sa svojim mogućnostima!

Kuda dalje?

Unapređujemo rad Fonda, pa samim tim i podršku grupama.

Posebno nas raduje što grupe sve više pokazuju inicijativu da arhiviraju svoj rad, doprinoseći kontinuitetu rada pokreta i obrazovanju novih generacija aktivistkinja i aktivista. Takvu podršku smo više nego rade da pružimo!

Putujemo širom Srbije za susrete sa saradnicama i tražeći nove saveznice.

Insistiramo na većem uključivanju grupa u međunarodne krugove, u duhu internacionalne feminističke solidarnosti, ali i nивелisanja dinamika moći i prisustva pluralizma glasova, pogotovo onih koje se donatorska podrška izuzetno tiče, a istorijski su zanemarene za pregovaračkim i zagovaračkim stolovima.

Osluškujemo potrebe grupa i prilagodavamo svoju podršku u skladu sa time. Pratimo krize poput rasta anti-rodnih pokreta i trudimo se da delujemo proaktivno u saradnji sa grupama. Svesne intenzivnog rada kojim se partnerske organizacije bave, ipak ih ohrabrujemo i da zastanu i da zajedno i proslavimo dosadašnja dostignuća – jer iako ostaje još mnogo toga da se uradi, mnogo je i dostignuća vrednih slavljenja!

20

22

Stay tuned!

**Rekonstrukcija
Ženski Fond**

Braće Baruh 6,
11000 Beograd, Srbija
+381 11 2184 674
+381 64 644 1498
office@rwfund.org
www.rwfund.org